

32001L0055

7.8.2001.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 212/12

PADOMES DIREKTĪVA 2001/55/EK

(2001. gada 20. jūlijs)

par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 63. panta 2.a un 2.b punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽⁴⁾,

tā kā:

- (1) Kopējās patvēruma politikas, tostarp Eiropas kopējo patvēruma režīmu, izstrādāšana ir daļa no Eiropas Savienības mērķa pakāpeniski radīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kura ir atvērta tiem, kas apstākļu spiesti likumīgi meklē aizsardzību Eiropas Savienībā.
- (2) Pārvietotās personas, kas nevar atgriezties savās izcelsmes valstīs, pēdējos gados arvien vairāk masveidā ieplūst Eiropā. Šādos gadījumos var būt nepieciešami izņēmuma pasākumi, lai tām piedāvātu tūlītēju pagaidu aizsardzību.
- (3) Savas bažas par pārvietoto personu stāvokli dalībvalstīs un Kopienas iestādes ir paudušas secinājumos, kas attiecas uz personām, kuras pārvietotas sakarā ar konfliktu bijušajā Dienvidslāvijā, un ko pieņēmuši ministri, kuri atbild par imigrāciju, savās sanāksmēs Londonā 1992. gada 30. novembrī un 1. decembrī un Kopenhāgenā 1993. gada 1. un 2. jūnijā.
- (4) Padome 1995. gada 25. septembrī ir pieņēmusi Rezolūciju par izmaksu dalīšanu attiecībā uz pārvietoto personu

pagaidu uzņemšanu un izmitināšanu ⁽⁵⁾ un 1996. gada 4. martā — Lēmumu 96/198/TI par brīdinājumu un ārkārtējās situācijas procedūru, lai sadalītu apgrūtinājumu attiecībā uz pārvietoto personu pagaidu uzņemšanu un uzturēšanos ⁽⁶⁾.

- (5) Padomes un Komisijas 1998. gada 3. decembra Rīcības plāns ⁽⁷⁾ paredz saskaņā ar Amsterdamas Līgumu ātri pieņemt obligātos standartus, lai nodrošinātu pagaidu aizsardzību tām pārvietotajām personām no trešām valstīm, kas nevar atgriezties savās izcelsmes valstīs, un pasākumus, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot pārvietotās personas un uzņemoties ar to saistītās sekas.
- (6) Padome 1999. gada 27. maijā ir pieņēmusi secinājumus par pārvietotajām personām no Kosovas. Šie secinājumi aicina Komisiju un dalībvalstis analizēt no Kosovas krīzes gūto pieredzi, lai saskaņā ar līgumu ieviestu pasākumus.
- (7) Eiropadome 1999. gada 15. un 16. oktobra īpašajā sapulcē Tamperē ir atzinusi, ka jāvienojas par pagaidu aizsardzības sniegšanu pārvietotajām personām, balstoties uz dalībvalstu solidaritāti.
- (8) Tādēļ jānosaka obligātie standarti pagaidu aizsardzības sniegšanai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā un jāveic pasākumi, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas.
- (9) Šie standarti un pasākumi ir saistīti un savstarpēji atkarīgi efektivitātes, saskaņas un solidaritātes nolūkos un jo īpaši, lai novērstu paralēlas darbības. Tāpēc tie būtu jāiekļauj vienā juridiskā dokumentā.
- (10) Pagaidu aizsardzībai būtu jāsadē ar dalībvalstu starptautiskajām saistībām attiecībā uz bēgļiem. Jo īpaši tā nedrīkst kavēt bēgļa statusa atzīšanu atbilstīgi visu dalībvalstu ratificētajai 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijai par bēgļu statusu, kurā grozījumi izdarīti ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas Protokolu.

⁽¹⁾ OV C 311 E, 31.10.2000., 251. lpp.

⁽²⁾ Atzinums sniegts 2001. gada 13. martā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽³⁾ OV C 155, 29.5.2001., 21. lpp.

⁽⁴⁾ Atzinums sniegts 2001. gada 13. jūnijā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽⁵⁾ OV C 262, 7.10.1995., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 63, 13.3.1996., 10. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 19, 20.1.1999., 1. lpp.

- (11) Jārespektē ANO augstā komisāra bēgļu jautājumos mandāts attiecībā uz bēgļiem un citām personām, kam nepieciešama starptautiska aizsardzība, un jāpiemēro Amsterdama Līguma Noslēguma aktam pievienotā Deklarācija Nr. 17 par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 63. pantu, kura paredz rīkot konsultācijas ar ANO augsto komisāru bēgļu jautājumos un citām attiecīgām starptautiskām organizācijām jautājumos, kas saistīti ar patvēruma politiku.
- (12) Obligāto standartu būtība ir tāda, ka dalībvalstīm ir tiesības ieviest vai uzturēt spēkā labvēlīgākus noteikumus personām, kam ir pagaidu aizsardzība pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā.
- (13) Ar šo direktīvu ieviestie noteikumi ir ārkārtēji, tad to pārvietoto personu no trešām valstīm, kas nespēj atgriezties savās izcelsmes valstīs, masveida pieplūduma vai tā draudu gadījumā būtu jāierobežo piedāvātās aizsardzības ilgums.
- (14) Pārvietoto personu masveida pieplūdums būtu jākonstatē ar Padomes lēmumu, kas visām dalībvalstīm būtu saistošs attiecībā uz pārvietotajām personām, kurām šo lēmumu piemēro. Būtu jāparedz arī lēmuma spēkā esamības termiņa izbeigšanās nosacījumi.
- (15) Būtu jānosaka dalībvalstu saistības attiecībā uz uzņemšanas un uzturēšanās nosacījumiem personām, kam ir pagaidu aizsardzība, pārvietoto personu masveida ieplūduma gadījumā. Šīm saistībām jābūt taisnīgām un jāsniedz attiecīgajām personām pienācīga aizsardzība.
- (16) Attiekmē pret personām, kam saskaņā ar šo direktīvu ir pagaidu aizsardzība, dalībvalstīm ir saistības atbilstīgi to pieņemtiem starptautisko tiesību dokumentiem, kuri aizliedz diskrimināciju.
- (17) Dalībvalstīm saskaņā ar Komisiju būtu jāīsteno atbilstīgi pasākumi, lai personas datu apstrādē ievērotu aizsardzības standartus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽¹⁾.
- (18) Būtu jāparedz noteikumi, kas pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā atbilstoši dalībvalstu starptautiskajām saistībām un Līgumam reglamentē patvēruma piešķiršanas procedūras pieejamību saistībā ar pagaidu aizsardzību.
- (19) Ir jānosaka principi un pasākumi, kas reglamentē atgriešanos izcelsmes valstīs un pasākumi, kurus dalībvalstis veic attiecībā pret personām, kam pagaidu aizsardzība ir beigusies.
- (20) Pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā būtu jānosaka solidaritātes mehānisms, lai palīdzētu sasniegt līdzsvaru dalībvalstu pūliņos, uzņemot pārvietotās personas un uzņemoties ar to saistītās sekas. Mehānismam būtu jā sastāv no divām daļām. Pirmā ir finanses, un otrā — faktiskā personu uzņemšana dalībvalstīs.
- (21) Pagaidu aizsardzība būtu jāīsteno, dalībvalstīm saziņā ar Komisiju administratīvi sadarbojoties.
- (22) Pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā ir jānosaka kritēriji konkrētu personu izslēgšanai no pagaidu aizsardzības.
- (23) Paredzētās darbības mērķus, proti, izstrādāt obligātos standartus pagaidu aizsardzības sniegšanai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā un pasākumus, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot pārvietotās personas un uzņemoties ar to saistītās sekas, dalībvalstis nevar pietiekami īstenot, un tāpēc darbības vēriena un ietekmes dēļ Kopiena paredzētos mērķus var sasniegt labāk, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā izklāstīto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī direktīva nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.
- (24) Saskaņā ar 3. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Apvienotā Karaliste 2000. gada 27. septembra vēstulē ir paziņojusi, ka tā vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā.
- (25) Saskaņā ar minētā protokola 1. pantu Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā. Tādēļ un neskarot minētā protokola 4. pantu, šīs direktīvas noteikumus nepiemēro Īrijā.
- (26) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un tādēļ tās noteikumi Dānijai nav saistoši un nav tur jāpiemēro,

(1) OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi

1. pants

Šīs direktīvas mērķis ir ieviest obligātos standartus pagaidu aizsardzības sniegšanai to pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā no trešām valstīm, kas nespēj atgriezties savās izcelsmes valstīs, un līdzsvarot dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas.

2. pants

Šajā direktīvā:

- a) "pagaidu aizsardzība" ir ārkārtēja procedūra, lai tādu pārvietoto personu no trešām valstīm, kas nespēj atgriezties savās izcelsmes valstīs, masveida pieplūduma vai tā draudu gadījumā nodrošinātu šīm personām tūlītēju un pagaidu aizsardzību, jo īpaši, ja ir arī draudi, ka patvēruma sistēma nespēs šo pieplūdumu regulēt attiecīgo personu un citu aizsardzību lūdzēju personu interesēs, bez nelabvēlīgām sekām tās efektīvai darbībai;
- b) "Ženēvas Konvencija" ir 1951. gada 28. jūlija Konvencija par bēgļu statusu, kura grozīta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas Protokolu;
- c) "pārvietotās personas" ir trešo valstu pilsoņi vai bezvalstnieki, kam jāatstāj sava izcelsmes valsts vai reģions vai kas ir evakuēti, jo īpaši, atsaucoties uz starptautisko organizāciju aicinājumu, un sakarā ar situāciju šajā valstī nevar tur atgriezties pie drošiem un ilgstošiem nosacījumiem, un kas var atbilst 1. A pantam Ženēvas Konvencijā vai citiem starptautiskajiem vai valstu dokumentiem par starptautisku aizsardzību, jo īpaši:
  - i) personas, kas ir bēgušas no bruņotu konfliktu vai ilgstošas vardarbības apgabaliem;
  - ii) personas, kuru cilvēktiesības ir nopietni apdraudētas vai kas ir cietušas no sistemātiskiem vai vispārīgiem cilvēktiesību pārkāpumiem;
- d) "masveida pieplūdums" ir liela skaita pārvietoto personu ierašanās Kopienā no konkrētas valsts vai ģeogrāfiskā apgabala, vai nu ierodoties Kopienā stihiski, vai palīdzības pasākumu ietvaros, piemēram, sakarā ar evakuācijas programmu;
- e) "bēgļi" ir trešās valsts pilsoņi vai bezvalstnieki Ženēvas Konvencijas 1. A panta nozīmē;

- f) "nepavadīti nepilngadīgie" ir trešās valsts pilsoņi vai bezvalstnieki, kas ir jaunāki par astoņpadsmit gadiem, kas ierodas dalībvalsts teritorijā un ko nepavada pieaugušais, kurš par tiem ir atbildīgs vai nu saskaņā ar likumu, vai paražām, un kamēr tos faktiski neuzrauga šāda persona, vai nepilngadīgie, kas ir palikuši bez pavadības pēc ierašanās dalībvalsts teritorijā;
- g) "uzturēšanās atļauja" ir jebkura atļauja, kuru izsniegusi dalībvalsts iestāde un kura ir paredzēta minētās valsts tiesību aktos, kas atļauj trešās valsts piederīgajam vai bezvalstniekam uzturēties tās teritorijā;
- h) "apgādnieks" ir trešās valsts piederīgais, kam dalībvalstī ir piešķirta pagaidu aizsardzība saskaņā ar lēmumu atbilstīgi 5. pantam un kas vēlas apvienoties ar savas ģimenes locekļiem.

3. pants

1. Pagaidu aizsardzība neliedz atzīt bēgļa statusu saskaņā ar Ženēvas Konvenciju.
2. Dalībvalstis piemēro pagaidu aizsardzību, pienācīgi ievērojot cilvēktiesības un pamatbrīvības un savas saistības attiecībā uz neatgriešanu.
3. Par pagaidu aizsardzības izveidošanu, īstenošanu un izbeigšanu regulāri konsultējas ar ANO augstā komisāra bēgļu jautājumos (UNHCR) biroju un citām attiecīgām starptautiskām organizācijām.
4. Šī direktīva neattiecas uz personām, kas pieņemtas saskaņā ar pagaidu aizsardzības sistēmām pirms tās stāšanās spēkā.
5. Šī direktīva neietekmē dalībvalstu tiesības pieņemt vai paturēt labvēlīgākus nosacījumus personām, kam pienākas pagaidu aizsardzība.

II NODAĻA

Pagaidu aizsardzības ilgums un īstenošana

4. pants

1. Neatkarīgi no 6. panta pagaidu aizsardzība ilgst vienu gadu. Ja vien aizsardzība nav pārtraukta saskaņā ar 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumiem, to var automātiski pagarināt par sešiem mēnešiem, ne ilgāk par vienu gadu.
2. Ja cēloņi pagaidu aizsardzībai turpina pastāvēt, tad Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma var nolemt pagaidu aizsardzību pagarināt līdz vienam gadam; Komisija izskata arī katru dalībvalstu lūgumu par to, lai Komisija iesniegtu Padomei šādu priekšlikumu.

5. pants

1. Pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību nosaka ar Padomes lēmumu, ko pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma; Komisija izskata arī katru dalībvalstu lūgumu par to, lai Komisija iesniegtu Padomei šādu priekšlikumu.

2. Komisijas priekšlikumā ir vismaz:

a) to īpašo personu grupu apraksts, kam piemēros pagaidu aizsardzību;

b) diena, kad pagaidu aizsardzība stāsies spēkā;

c) pārvietoto personu pārvietošanās mēroga novērtējums.

3. Padomes lēmums nosaka attiecīgo pārvietoto personu pagaidu aizsardzības ieviešanu saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem visās dalībvalstīs. Šajā lēmumā ir vismaz:

a) to īpašo personu grupu apraksts, kam tiek piemērota pagaidu aizsardzība;

b) diena, kad pagaidu aizsardzība stāsies spēkā;

c) no dalībvalstīm saņemtā informācija par to uzņemšanas spējām;

d) informācija no Komisijas, UNHCR un citām attiecīgām starptautiskām organizācijām.

4. Padomes lēmums balstās uz:

a) situācijas pārbaudi un pārvietoto personu pārvietošanās mēroga novērtējumu;

b) pagaidu aizsardzības noteikšanas lietderības novērtējumu, ņemot vērā iespējamo ārkārtas palīdzību un tai atbilstošu rīcību vai šādu pasākumu nepietiekamību;

c) informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm, Komisijas, UNHCR un citām attiecīgām starptautiskām organizācijām.

5. Par Padomes lēmumu informē Eiropas Parlamentu.

6. pants

1. Pagaidu aizsardzība izbeidzas:

a) tad, ja sasniegts pagaidu aizsardzības maksimālais ilgums; vai

b) jebkurā laikā, pēc Padomes lēmuma, ko pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma; Komisija izskata arī katru dalībvalstu lūgumu par to, lai Komisija iesniegtu Padomei šādu priekšlikumu.

2. Padomes lēmums balstās uz fakta konstatāciju, ka situācija izcelsmes valstī ir tāda, lai tiem, kam piešķirta pagaidu aizsardzība, atļautu drošu un ilgstošu atgriešanos, pienācīgi ievērojot

cilvēktiesības un pamatbrīvības, un dalībvalstu saistības attiecībā uz neatgriešanu. Par Padomes lēmumu informē Eiropas Parlamentu.

7. pants

1. Dalībvalstis var paplašināt pagaidu aizsardzību, kas paredzēta šajā direktīvā, papildus tām pārvietoto personu kategorijām, kam piemēro 5. pantā paredzēto Padomes lēmumu, ja personas ir pārvietotas tāda paša iemesla dēļ un no tās pašas izcelsmes valsts vai reģiona. Dalībvalstis to nekavējoties paziņo Padomei un Komisijai.

2. Šīs direktīvas 24., 25. un 26. panta noteikumi neattiecas uz 1. pantā minēto tiesību izmantošanu, izņemot strukturālo atbalstu, kas iekļauts ar Lēmumu 2000/596/EK ⁽¹⁾ izveidotajā Eiropas Bēgļu fondā, saskaņā ar šā lēmuma nosacījumiem.

III NODAĻA

Dalībvalstu saistības pret personām, kam ir pagaidu aizsardzība

8. pants

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai personām, kurām ir pagaidu aizsardzība, nodrošinātu uzturēšanās atļaujas visam aizsardzības laikam. Šādam nolūkam izsniedz dokumentus vai citus līdzvērtīgus apliecinājumus.

2. Neatkarīgi no tā kāds ir 1. punktā minētais uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš, dalībvalstu apiešanās ar personām, kam ir pagaidu aizsardzība, nevar būt mazāk labvēlīga par 9. līdz 16. pantā noteikto.

3. Personām, kas to teritorijā uzņemtas pagaidu aizsardzībā, dalībvalstis vajadzības gadījumā sniedz iespēju iegūt nepieciešamās vīzas, ieskaitot tranzīta vīzas. Sakarā ar stāvokļa steidzamību formalitātes jāsamazina līdz minimumam. Vīzas jāizsniedz bez maksas vai to cena jāsamazina līdz minimumam.

9. pants

Dalībvalstis nodrošina personas, kam ir pagaidu aizsardzība, ar dokumentu tām saprotamā valodā, lai būtu skaidri norādīti tām svarīgie noteikumi attiecībā uz pagaidu aizsardzību.

10. pants

Lai sekmētu 5. pantā minētā Padomes lēmuma efektīvu piemērošanu, dalībvalstis attiecībā uz personām, kam ir pagaidu aizsardzība to teritorijā, reģistrē personas datus, kuri norādīti II pielikuma a) punktā.

⁽¹⁾ OV L 252, 6.10.2000., 12. lpp.

11. pants

Dalībvalsts uzņem atpakaļ personu, kam ir pagaidu aizsardzība tās teritorijā, ja laikā, uz kuru attiecas 5. pantā minētais Padomes lēmums, minētā persona paliek vai cenšas bez atļaujas nokļūt citas dalībvalsts teritorijā. Balstoties uz divpusēju nolīgumu, dalībvalstis var nolemt šo pantu nepiemērot.

12. pants

Dalībvalstis atļauj personām, kam ir pagaidu aizsardzība, uz laiku, kurš nepārsniedz pagaidu aizsardzības termiņu, iesaistīties algotā darba vai pašnodarbinātības aktivitātēs, ievērojot profesijai piemērojamos noteikumus, kā arī tādās aktivitātēs, kā izglītības iespējas pieaugušajiem, profesionālā sagatavošana un mācību prakse darba vietā. Sakarā ar darba tirgus politiku dalībvalstis var paredzēt priekšrocības ES pilsoņiem un to valstu pilsoņiem, kurām ir saistošs Nolīgums par Eiropas Ekonomikas zonu, kā arī likumīgi dzīvojošiem trešo valstu pilsoņiem, kas saņem bezdarbnieku pabalstu. Piemēro dalībvalstīs spēkā esošos tiesību aktus, kas attiecas uz darbinieku vai pašnodarbināto atalgojumu un pieeju sociālās nodrošināšanas sistēmai, kā arī citus nodarbinātības nosacījumus.

13. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka personām, kam ir pagaidu aizsardzība, būtu pieejama piemērota mājvieta vai vajadzības gadījumā tās saņemtu līdzekļus mājokļa iegūšanai.

2. Dalībvalstis paredz, ka tad, ja tām trūkst pietiekamu resursu, personas, kam ir pagaidu aizsardzība, saņem vajadzīgo sociālās apgādes palīdzību un iztikas līdzekļus, kā arī medicīnisko aprūpi. Neierobežojot 4. punkta noteikumus, nepieciešamā medicīniskās aprūpes palīdzība ietver vismaz neatliekamo palīdzību un nepieciešamo slimību ārstēšanu.

3. Ja personas, kam ir pagaidu aizsardzība, ir iesaistījušās algotā darbā vai pašnodarbinātības aktivitātēs, tad, nosakot paredzētās palīdzības apmēru, ņem vērā viņu pašu spējas apmierināt savas vajadzības.

4. Dalībvalstis nodrošina nepieciešamo medicīnisko vai citādu palīdzību personām, kam ir pagaidu aizsardzība, ja tām ir speciālas vajadzības; tādi ir nepavadīti nepilngadīgie vai personas, kas ir spīdzinātas, izvarotas vai tikušas pakļautas citām nopietnām psiholoģiskās, fiziskās vai seksuālās vardarbības formām.

14. pants

1. Personām, kam ir pagaidu aizsardzība un kas ir jaunākas par 18 gadiem, dalībvalstis nodrošina izglītību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem. Dalībvalstis var paredzēt, ka šāds nodrošinājums jāattiecinā tikai uz valsts izglītības sistēmu.

2. Pieaugušajiem, kam ir pagaidu aizsardzība, dalībvalstis var atļaut piekļuvi vispārīgajai izglītības sistēmai.

15. pants

1. Ja izcelsmes valstī jau pastāvošās ģimenes tika izšķirtas masveida pieplūduma apstākļu dēļ, tad šā panta nolūkos par ģimenes locekļiem uzskata šādas personas:

a) apgādnieka dzīvesbiedru vai viņa/viņas neprecēto stabilo attiecību partneri, ja atbilstoši attiecīgās dalībvalsts ar ārzemniekiem saistītajiem tiesību aktiem vai atbilstoši praksei neprecētos pārus uzskata par precētiem pāriem pielīdzināmiem; apgādnieka vai viņa/viņas dzīvesbiedra nepilngadīgos neprecētos bērnus, nešķirojot, vai tie dzimuši laulībā vai ārļaulībā vai ir adoptēti;

b) citus tuvus radniekus, kas ir dzīvojuši kopā kā ģimenes locekļi to notikumu laikā, kuri izraisījuši masveida pieplūdumu, un kas tajā laikā bija pilnīgi vai lielākoties atkarīgi no apgādnieka.

2. Gadījumos, ja atsevišķiem ģimenes locekļiem ir pagaidu aizsardzība dažādās dalībvalstīs, ņemot vērā minēto ģimenes locekļu vēlēšanos, dalībvalstis apvieno ģimenes locekļus, ja tās ir pārlicinātas, ka ģimenes locekļi atbilst aprakstam 1. punkta a) apakšpunktā. Dalībvalstis var apvienot ģimenes locekļus, ja tās ir pārlicinātas, ka ģimenes locekļi atbilst aprakstam 1. punkta b) apakšpunktā, ņemot vērā ārkārtējās grūtības, kādām tie atsevišķos gadījumos būtu pakļauti, ja apvienošanās nenotiktu.

3. Ja apgādniekam ir pagaidu aizsardzība vienā dalībvalstī un viens vai vairāki ģimenes locekļi vēl nav dalībvalstī, tad dalībvalstis, kurā apgādniekam ir pagaidu aizsardzība, apvieno ģimenes locekļus, kam vajadzīga aizsardzība, ar apgādnieku, ja tā ir pārlicināta, ka ģimenes locekļi atbilst aprakstam 1. punkta a) apakšpunktā. Dalībvalstis var apvienot ģimenes locekļus, kam vajadzīga aizsardzība, ar apgādnieku, ja tās ir pārlicinātas, ka ģimenes locekļi atbilst aprakstam 1. punkta b) apakšpunktā, ņemot vērā ārkārtējās grūtības, kādām tie atsevišķos gadījumos būtu pakļauti, ja apvienošanās nenotiktu.

4. Piemērojot šo pantu, dalībvalstis ņem vērā bērna intereses.

5. To, kurā dalībvalstī apvienošanās notiks, attiecīgās dalībvalstis izlemj, ņemot vērā 25. un 26. pantu.

6. Apvienotiem ģimenes locekļiem izsniedz uzturēšanās atļaujas saskaņā ar pagaidu aizsardzību. Šādam nolūkam izsniedz dokumentus vai citus līdzvērtīgus apliecinājumus. Ģimenes locekļu pārvietošana saskaņā ar 2. punktu uz citas dalībvalsts teritoriju apvienošanās nolūkā izraisa izsniegtās uzturēšanās atļaujas atsaukšanu un saistību izbeigšanu pret attiecīgo personu attiecībā uz pagaidu aizsardzību dalībvalstī, no kuras aizbrauc.

7. Šā panta praktiskā piemērošana var ietvert sadarbību ar attiecīgām starptautiskajām organizācijām.

8. Par personu, kam piešķir pagaidu aizsardzību, dalībvalsts pēc citas dalībvalsts lūguma sniedz II pielikumā norādīto informāciju, kura ir vajadzīga, lai veiktu pasākumus saskaņā ar šo pantu.

16. pants

1. Dalībvalstis pēc iespējas ātrāk veic pasākumus, lai nepavadītiem nepilngadīgajiem, kam ir pagaidu aizsardzība, nodrošinātu nepieciešamo aizbildniecību vai, ja vajadzīgs, tādas organizācijas pārstāvību, kura ir atbildīga par nepilngadīgo aprūpi un labklājību, vai jebkādu citu atbilstošu pārstāvību.

2. Pagaidu aizsardzības laikā dalībvalstis nodrošina to, ka nepavadītus nepilngadīgos izvietoj:

- a) kopā ar pieaugušiem radniekiem;
- b) kopā ar aprūpētāja ģimeni;
- c) īpašos nepilngadīgajiem paredzētos uzņemšanas centros vai citās mājvietās, kas piemērotas nepilngadīgajiem;
- d) kopā ar personu, kas rūpējās par bērnu bēgšanas laikā.

Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu izmitināšanu. Dalībvalstīm jāsaņem pieaugušo vai citu attiecīgo personu piekrišana. Bērna viedokli ņem vērā atbilstīgi bērna vecumam un briedumam.

IV NODAĻA

Patvēruma piešķiršanas procedūras pieejamība saistībā ar pagaidu aizsardzību

17. pants

1. Personām, kam ir pagaidu aizsardzība, jebkurā laikā jābūt iespējai iesniegt patvēruma pieteikumu.

2. Jebkura patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas nav veikta līdz pagaidu aizsardzības termiņa beigām, pabeidz pēc šā termiņa beigām.

18. pants

Piemēro kritērijus un mehānismus, kas nosaka, kura dalībvalsts ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Jo īpaši dalībvalsts, kas atbild par tāda patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kuru iesniegusi persona, kam ir pagaidu aizsardzība saskaņā ar šo direktīvu, ir tā dalībvalsts, kura ir akceptējusi personas uzņemšanu savā teritorijā.

19. pants

1. Dalībvalstis var paredzēt, ka pieteikumu izskatīšanas laikā uz personu vienlaicīgi nedrīkst attiecināt pagaidu aizsardzību un patvēruma lūdzēja statusu.

2. Ja personai, kas pretendē uz pagaidu aizsardzību vai kam tā ir, pēc patvēruma pieteikuma izskatīšanas bēgļa statuss vai vajadzības gadījumā cita veida aizsardzība nav piešķirta, tad, neskarot 28. pantu, dalībvalstis nosaka, ka persona turpina baudīt pagaidu aizsardzību atlikušajā aizsardzības laikposmā.

V NODAĻA

Atgriešanās un pasākumi pēc tam, kad pagaidu aizsardzība ir beigusies

20. pants

Pēc pagaidu aizsardzības izbeigšanās vispārējos tiesību aktus par aizsardzību un ārzemniekiem dalībvalstīs piemēro, neskarot 21., 22. un 23. pantu.

21. pants

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai personām, kam ir pagaidu aizsardzība vai kam pagaidu aizsardzība ir beigusies, radītu iespēju brīvprātīgi atgriezties. Dalībvalstis nodrošina, ka noteikumi, kas personām, kurām ir pagaidu aizsardzība, regulē brīvprātīgu atgriešanos, atvieglo to atgriešanos, respektējot cilvēka cieņu.

Dalībvalsts nodrošina, ka lēmumu par minēto personu atgriešanos pieņem, zinot visus faktus. Dalībvalstis var paredzēt pārbaužu vizītes.

2. Kamēr pagaidu aizsardzība nav beigusies, dalībvalstis, balstoties uz apstākļiem izcelsmes valstī, labvēlīgi izskata lūgumus par atgriešanos uzņēmējā dalībvalstī no personām, kas ir baudījuši pagaidu aizsardzību un izmantojuši savas tiesības uz brīvprātīgu atgriešanos.

3. Pagaidu aizsardzības beigās dalībvalstis var paredzēt individuālā kārtā turpināt III nodaļā noteiktās saistības attiecībā uz personām, uz kurām ir attiecināta pagaidu aizsardzība un kuras ir izmantojušas brīvprātīgās atgriešanās programmas. Pagarinājums ir spēkā līdz atgriešanās dienai.

22. pants

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kam pagaidu aizsardzība ir beigusies un kam nav tiesību uzturēties, piespiedu atgriešana noritētu, pienācīgi respektējot cilvēka cieņu.

2. Piespiedu atgriešanas gadījumos dalībvalstis izskata jebkurus humānus iemeslus, kas īpašos gadījumos atgriešanos var padarīt neiespējamu vai nepamatotu.

23. pants

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus attiecībā uz uzturēšanās apstākļiem personām, kas ir baudījušas pagaidu aizsardzību un sava veselības stāvokļa dēļ nevar ceļot, piemēram, ja ārstēšanās pārtraukuma gadījumā varētu rasties nopietnas nelabvēlīgas sekas. Personas neizraida tik ilgi, kamēr turpinās šis stāvoklis.

2. Dalībvalstis var atļaut turpināt uzturēties ģimenēm, kurās ir nepilngadīgi bērni, kas dalībvalsti apmeklē skolu, ļaujot šiem bērniem pabeigt kārtējo mācību laikposmu.

VI NODAĻA

Solidaritāte

24. pants

Šajā direktīvā paredzētos pasākumus atbalsta ar Lēmumu 2000/596/EK izveidotais Eiropas Bēgļu fonds atbilstīgi minētā lēmuma noteikumiem.

25. pants

1. Personas, kas var pretendēt uz pagaidu aizsardzību, dalībvalstis uzņem Kopienas solidaritātes garā. Dalībvalstis norāda — skaitļos vai vispārīgi — savu spēju uzņemt tādas personas. Šo informāciju iekļauj 5. pantā minētajā Padomes lēmumā. Pēc minētā lēmuma pieņemšanas dalībvalstis var norādīt papildu uzņemšanas spējas, par to paziņojot Padomei un Komisijai. Šo informāciju ātri nodod UNHCR.

2. Attiecīgās dalībvalstis, sadarbojoties ar kompetentām starptautiskajām organizācijām, nodrošina, ka 5. pantā minētajā Padomes

lēmumā definētās personas, kas ir izteikušas savu vēlēšanos un vēl nav ieradušās Kopienā, uzņem to teritorijā.

3. Ja pēc pēkšņa un masveida pieplūduma to personu skaits, kam ir tiesības uz pagaidu aizsardzību, pārsniedz 1. punktā minētās uzņemšanas spējas, Padome steidzami izvērtē stāvokli un veic attiecīgus pasākumus, tajā skaitā papildu atbalsta sniegšanu attiecīgajām dalībvalstīm.

26. pants

1. Visā pagaidu aizsardzības norises laikā dalībvalstis savstarpēji sadarbojas, pārsūtot personas, kam ir pagaidu aizsardzība, no vienas dalībvalsts uz otru, ievērojot attiecīgo personu piekrišanu šādai pārvešanai.

2. Pārsūtīšanas lūgumus dalībvalsts dara zināmus citām dalībvalstīm un par tiem informē Komisiju un UNHCR. Dalībvalstis informē dalībvalsti, kas izsaka lūgumu, par savām spējām uzņemt pārsūtāmās personas.

3. Par personu, kam piešķir pagaidu aizsardzību, dalībvalsts pēc citas dalībvalsts lūguma sniedz II pielikumā norādīto informāciju, kura ir vajadzīga, lai veiktu pasākumus saskaņā ar šo pantu.

4. Pārsūtot no vienas dalībvalsts uz otru, beidzas uzturēšanās atļauja dalībvalstī, kuru atstāj, un attiecīgajām personām beidzas arī pagaidu aizsardzība šajā dalībvalstī. Attiecīgajām personām pagaidu aizsardzību piešķir jaunā uzņemšanas dalībvalsts.

5. Pārsūtot starp dalībvalstīm personas, kam ir pagaidu aizsardzība, dalībvalstis izmanto caurlaides, kuru paraugs parādīts I pielikumā.

VII NODAĻA

Administratīva sadarbība

27. pants

1. Administratīvajai sadarbībai, kas nepieciešama pagaidu aizsardzības īstenošanai, katra dalībvalsts nozīmē savu kontaktpunktu, kura adresi tās paziņo viena otrai un Komisijai. Dalībvalstis saziņā ar Komisiju veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu tiešu sadarbību un īstenotu informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm.

2. Dalībvalstis regulāri un cik ātri vien iespējams dara zināmas ziņas par to personu skaitu, kam ir pagaidu aizsardzība, un visu informāciju par valstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas attiecas uz pagaidu aizsardzības īstenošanu.

VIII NODAĻA

Īpašie noteikumi

28. pants

1. Dalībvalstis var personai liegt pagaidu aizsardzību, ja:

- a) ir nopietns iemesls uzskatīt, ka:
- i) viņš vai viņa ir izdarījuši noziegumus pret mieru, kara noziegumus vai noziegumus pret cilvēci, kas definēti starptautiskajos dokumentos par šādiem noziegumiem;
  - ii) viņš vai viņa ir izdarījuši smagus nepolitiska rakstura noziegumus ārpus uzņemšanas dalībvalsts pirms viņa vai viņas atzīšanas par personu, kam ir pagaidu aizsardzība šajā dalībvalstī. Paredzamās vajāšanas bargums jāizsver, to samērojot ar tā noziedzīgā nodarījuma smagumu, kurā tur aizdomās attiecīgo personu. Īpaši nežēlīgas darbības, pat ja tās veiktas šķietami politisku mērķu vārdā, var atzīt par smagiem nepolitiskiem noziegumiem. Tas attiecas tiklab uz noziegumu dalībniekiem, kā uz to uzskūditājiem;
  - iii) viņš vai viņa ir vainojami darbībās, kas ir pretrunā Apvienoto Nāciju mērķiem un principiem;
- b) ir pamatots iemesls uzskatīt to par bīstamu uzņēmējas dalībvalsts drošībai vai ja ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu tā ir atzīta par vainīgu sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā un ir bīstama uzņēmējas dalībvalsts sabiedrībai.

2. Par pamatu 1. punktā minētajai pagaidu aizsardzības liegšanai var būt tikai attiecīgās personas rīcība. Pagaidu aizsardzības liegšanas lēmumi vai pasākumi balstās uz proporcionālītātes principu.

IX NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

29. pants

Personām, kurām dalībvalsts ir liegusi pagaidu aizsardzību vai ģimenes apvienošanu, ir tiesības attiecīgajā dalībvalstī lēmumu apstrīdēt.

30. pants

Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo

direktīvu, un veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka šos sodus izpilda. Tā noteiktajiem sodiem ir jābūt efektīviem, samērīgiem un preventīviem.

31. pants

1. Ne vēlāk kā divus gadus pēc dienas, kas norādīta 32. pantā, Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu dalībvalstīs un ierosina jebkādas vajadzīgos grozījumus. Dalībvalstis nosūta Komisijai visu informāciju, kas nepieciešama šā ziņojuma sastādīšanai.

2. Pēc 1. punktā minētā ziņojuma iesniegšanas Komisija vismaz reizi piecos gados ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu dalībvalstīs.

32. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2002. gada 31. decembrim. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstīm pieņemot šādus aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

33. pants

Šī direktīva stājas spēkā tās publicēšanas dienā *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

34. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu.

Briselē, 2001. gada 20. jūlijā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

J. VANDE LANOTTE

I PIELIKUMS

Paraugš caurlaidei, lai pārsūtītu personas, kam ir pagaidu aizsardzība

CAURLAIDE

Tās dalībvalsts nosaukums, kas izsniedz caurlaidi:

Atsauces Nr. (*):

Izsniegta saskaņā ar 26. pantu 2001.gada 20. jūlija Direktīvā 2001/55/EK par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas.

Derīga tikai pārsūtīšanai no ..... (1) uz ..... (2)

Attiecīgā persona ierodas ..... (3) līdz ..... (4)

Izsniegšanas vieta: .....

UZVĀRDS: .....

VĀRDS: .....

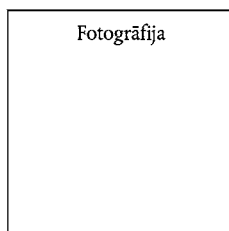
DZIMŠANAS VIETA UN DATUMS: .....

Nepilngadīgiem – atbildīgā pieaugušā vārds(-i): .....

DZIMUMS: .....

VALSTS PIEDERĪBA: .....

Izsniegšanas datums: .....

ZĪMOGS

Pieņēmēja paraksts: ..... Kompetentās iestādes vārdā: .....

Caurlaides turētāju ir identificējusi iestāde ..... (5) (6)

Caurlaides turētājs nav identificēts .....

Šis dokuments ir izsniegts tikai saskaņā ar Direktīvas 2001/55/EK 26. pantu un nekādā ziņā nav dokuments, kas varētu būt līdzvērtīgs ceļošanas dokumentam, kurš ļauj šķērsot ārējo robežu, vai personas identitāti aplieciniošam dokumentam.

(*): Atsauces numuru piešķir valsts, no kuras pārsūta uz citu dalībvalsti.

(1) Dalībvalsts, no kuras pārsūta.

(2) Dalībvalsts, uz kuru pārsūta.

(3) Vieta, kur personai jāpiesakās, ierodoties otrā dalībvalstī.

(4) Termiņš, līdz kuram personai jāpiesakās, ierodoties otrā dalībvalstī.

(5) Pamatojoties uz šādu ceļošanas vai identifikācijas dokumentu, kas uzrādīts iestādēm.

(6) Pamatojoties uz dokumentiem, kas nav ceļošanas vai identifikācijas dokumenti.

II PIELIKUMS

Informācija, kas minēta direktīvas 10., 15. un 26. pantā, pēc vajadzības ietver vienu vai vairākus šādus dokumentus vai ziņas:

- a) attiecīgās persona personīgos datus (vārds, valsts piederība, dzimšanas datums un vieta, ģimenes stāvoklis, radniecība);
- b) attiecīgās personas personu apliecinošus dokumentus un ceļošanas dokumentus;
- c) dokumentus, kas apliecina ģimenes saites (laulības apliecība, dzimšanas apliecība, adopcijas apliecība);
- d) citu būtisku informāciju, lai noteiktu personas identitāti vai radniecību;
- e) uzturēšanās atļaujas, vīzas vai tos lēmumus par uzturēšanās atļauju noraidīšanu, ko attiecīgajai personai izsniegusi dalībvalsts, un dokumentus, ar kuriem pamatoti lēmumi;
- f) uzturēšanās atļauju un vīzu pieteikumus, ko attiecīgā persona ir iesniegusi dalībvalstī, un to izskatīšanas stadiju.

Uzņēmēja dalībvalsts paziņo jebkuru korigētu informāciju pieprasītājai dalībvalstij.
